

UVOD

Gradska skupština Grada Zagreba je u veljači 2019. godine donijela Odluku o izradi Urbanističkog plana uređenja Groblje Stenjevec (SGGZ 04/19).

Nositelj izrade je Gradski ured za strategijsko planiranje i razvoj Grada, a stručni izrađivač Zavod za prostorno uređenje Grada Zagreba.

PODACI O PROSTORU I OBUHVAT PLANA

Groblje Stenjevec nalazi se u zapadnom dijelu grada, u gradskoj četvrti Stenjevec, uz Ulicu Ante Topić Mimare, neposredno pored crkve Uznesenja Blažene djevice Marije i vrlo blizu željezničke pruge (Zagreb – Zaprešić) i Aleje grada Bologne.

Površina današnjeg groblja iznosi približno 2,3 ha. Generalnim urbanističkim planom Grada Zagreba planirano je širenje groblja prema sjeveru i jugu. Površina UPU-a Groblje Stenjevec iznosi približno 4,2 ha.

Postojeće groblje Stenjevec položeno je uz zapadni regulacijski pravac ulice Ante Topića Mimare od koje je u cijeloj dužini odvojen ogradom. Teren na kojem se nalazi groblje je gotovo idealno ravno te je u istom nivou u odnosu na Ulicu Ante Topića Mimare. 3 su pješačka ulaza na groblje: zapadni ulaz iz dvorišta župne crkve Uznesenja B.D.Marije (uz mrtvačnicu), sjeverni sa parkirališta na Samoborskoj cesti te južni iz Alibunarske ulice.

Na postojećem groblju jasno se čitaju dve prostorne cjeline: stari dio groblja (nepravilan) i novi dio groblja (pravilan raster) sa uređenom mrtvačnicom i otvorenim trgov za ispraćaje istočno od Crkve.

Na postojećem groblju Stenjevec na površini od približno 2,33 ha formirano je 5006 grobnih mjesta, te je ukopano 9916 pokojnika. Godišnje se izvrši prosječno 117 klasičnih ukopa i 50 polaganja urni.

Prostor planiran za sjeverno proširenje groblja je ravan sa nekoliko visokih stablašica, otvoren prema sadašnjem groblju, dok je prostor planiran za južno proširenje najvećim dijelom obrastao i neodržavan te se između njega i postojećeg groblja nalazi ograda. U istočnom dijelu južnog proširenja uz Alibunarsku ulicu nalazi se nekoliko građevina.

POLAZIŠTA I CILJEVI

Prema podacima Zagrebačkog holdinga d.o.o., podružnice Gradska groblja, trgovačkog društva koje upravlja grobljem Stenjevec, na postojećem groblju trenutno ne postoji mogućnost dodavanja novih grobnih mjesta, no postoji ogroman interes za nova grobna mjesta kako u smrtnom slučaju tako i za rezervaciju, za sve vrste uređenja, pa je na temelju inicijativa pokrenut postupak izrade UPU-a Groblje Stenjevec.

GUP-om Grada Zagreba, koji je važeći prostorni plan za predmetno područje, groblje Stenjevec je predviđeno za razvoj kao malo gradsko groblje. Prema odredbama GUP-a groblje Stenjevec se može povećati u okviru lokalnih potreba i prostornih mogućnosti, a na njegovoj se površini, osim uređenja grobnih mjesta, mogu graditi prateći sadržaji koji služe osnovnoj funkciji groblja (crkve, kapele, obredne dvorane, mrtvačnice i sl.), te komunalna infrastruktura. Uređenje groblja, gradnja pratećih građevina te oblikovanje opreme što se na groblju postavlja mora biti primjereno oblikovanju, uređenosti i tradiciji predmetnog prostora, te se prostori groblja ambijentalno trebaju oblikovati kao zelene parkovne površine kvalitetnim parkovno-pejzažnim rješenjima.

Na postojećem groblju, na površinama grobnih polja 1A-1G (najstariji dio groblja) zamjetna je potpuna iskorištenost te vrlo slaba razina opremljenosti tog dijela groblja, koja ne zadovoljava suvremene potrebe. Kod novijih grobnih polja (polja 1 - 8) prostornih mogućnosti za gradnju novih grobnih mjesta gotovo da i nema. U oblikovanju novijeg dijela postojećeg groblja prisutna je shematiziranost i racionalizacija u oformljivanju grobnih redova i polja, no zamjetan je nedostatak uređenja općih dijelova (staza sa drvoredima i odmorištima, zelenila, urbane opreme i sl.).

Opći je dojam da postojeća razina opremljenosti općih sadržaja groblja ne zadovoljava suvremene potrebe i zaostaje za općim stanjem uređenosti pojedinih grobnih mjesta. To se vidi naročito u dijelu uređenja vanjskih sadržaja (otvoreni oproštajni prostor, grobne staze, parkirališta i dr.).

Stoga je cilj donošenja UPU-a utvrditi uvjete i načine realizacije cjelovitog zahvata uređenja površine groblja i osigurati planske i prostorne preduvjete za izgradnju novih grobnih mjesta i drugih potrebnih pratećih sadržaja, vodeći računa o uklapanju planirane cjeline groblja u okolni prostor.

UPU-om je potrebno omogućiti izgradnju i uređenje građevina i pripadajućih prostora groblja te izgradnju prometne, komunalne i druge infrastrukture te se u tu svrhu utvrđuju sljedeća polazišta:

- osiguranje prostornih preduvjeta za izgradnju novih grobnih mjesta i drugih potrebnih pratećih sadržaja, prometne i komunalne infrastrukture, prema standardima utvrđenim posebnim propisima za mala groblja i opremanje pripadajućom grobnom infrastrukturom (vodoopskrba, odvodnja i rasvjeta);
- ambijentalno oblikovanje groblja kao zelene parkovne površine kvalitetnim parkovno-pejzažnim rješenjima;
- kvalitetno funkcionalno i oblikovno povezivanje postojećeg groblja i prostora za proširenje groblje u obuhvatu UPU-a s planiranim novim sadržajima;
- na temelju analize šireg prostora, njegove kvalitete i prostornih posebnosti planirano proširenje treba odgovarajuće uklopiti u ambijentalne karakteristike prostora i dodati mu simboličko i identifikacijsko značenje;
- pri utvrđivanju rasporeda novih grobnih polja kao i ostalih grobnih sadržaja potrebno je omogućiti faznu i/ili etapnu realizaciju zahvata u prostoru, u ovisnosti o mogućnostima rješavanja imovinsko-pravnih odnosa i potreba Zagrebačkog holdinga d.o.o., podružnice Gradska groblja (etape moraju biti planirane tako da pojedina etapa kada se izgradi može funkcionirati u potpunosti bez da se mora čekati realizacija cijelog UPU-a).

PLAN PROSTORNOG UREĐENJA

Osnovni cilj izrade UPU-a je definiranje organizacije i uređenja postojećeg i proširenih dijelova groblja, kao i sadržaja i površina izvan groblja (parkirališta, površina za prateće usluge prodaje...).

Proširenje groblja planirano je na dvije odvojene prostorne cjeline, sjever i jug, s time da postojeće groblje zauzima centralnu poziciju te se pojavljuje kao prostorni zglob za njihovu međusobnu prostornu vezu.

Već je prije spomenuta činjenica da je površina postojećeg groblja gotovo u potpunosti iskorištena te da je razina opremljenosti i uređenosti općih dijelova niska i ne zadovoljava suvremene potrebe, pa to nalaže da se izvrši plansko kompletiranje postojećih dijelova i osiguraju funkcionalne veze na slobodne površine.

U skladu sa smjernicama za planiranje i uređenje prostora groblja i pratećih sadržaja, UPU-om su:

- isplanirana nova grobna polja s jedinstvenim i mješovitim korištenjem (zemljani ukop, grobnice različitih veličina, kazete za urne), s brojem grobnih mjesta dostatnim najmanje za idućih 30 godina korištenja;
- predviđeni kolni i pješački pristupi groblju s prostorima parkirališta u funkciji groblja, dimenzioniranim prema posebnim propisima da zadovolje potreban kapacitet;
- isplanirani prostori za prodaju grobnog cvijeća, svijeća i ostale grobne opreme;

te je:

- isplanirana mreža novih internih prometnica, s mjestima na kojima se spajaju (povezuju) postojeće i planirane grobne površine;
- planirano proširenje i rekonstrukcija postojećeg otvorenog oproštajnog prostora sa mrtvačnicom te njegovo kvalitetno povezivanje sa svim grobnim poljima preko mreže internih prometnica;
- predviđen prostor za novi grobni simbol, smješten gotovo centralno u odnosu na cijelo groblje;
- izrađeno idejno hortikulturno uređenje groblja (s osiguranom zaštitnim zelenim pojasom prema okolnoj stambenoj izgradnji i zadovoljenjem 14% posto zelene površine na proširenju groblja) i prijedlog ograđivanja groblja zajedno s ulazima na groblje;
- planirano zaštitno zelenilo prema stambenim namjenama u okolini gdje god je bilo moguće;

- planirano unaprijeđenje postojeće i izgradnja nove mreže infrastrukture na groblju (elektroopskrbe, obnovljivi izvori energije, vodoopskrbe i odvodnje otpadnih voda (sanitarnih i oborinskih));
- predviđeno opremanje groblja česnama za vodu i drugom urbanom opremom (klupe, koševi i sl.);
- osiguran prostor za ograđeno odlagalište otpada sa spremnicima za odvojeno skupljanje otpada (komunalni otpad, plastika, biootpad) te za deponij rastresitog materijala, sve zaklonjeno od pogleda posjetitelja, ali pristupačno mehanizaciji komunalnog poduzeća koje obavlja odvoz;

Unutar obuhvata UPU-a predviđene su sljedeće vrste i broj grobnih mjesta:

GROBNO POLJE	BROJ GROBNIH MJESTA* (gm)	VRSTA GROBNOG MJESTA					UKUPNO*
	BROJ UKOPNIH MJESTA *(um)	Z3U	G4	G6	U4	U6	
GN-IX	gm				64	50	114
	um				256	300	556
GN-X	gm	72	56	4		17	149
	um	216	224	24		102	566
GN-XI	gm	60	48	3	10	9	130
	um	180	192	18	40	54	484
GN-XII	gm		84	78	20	17	199
	um		336	468	80	102	986
GN-XIII	gm	66	54	3	12	21	156
	um	198	216	18	48	126	606
GN-XIV	gm				73	32	105
	um				292	192	484
GN-XV	gm	40	30	2	10		82
	um	120	120	12	40		292
GN-XVI	gm	52	42	3	20		117
	um	156	168	18	80		422
GN-XVII	gm	22	18	1	23	24	88
	um	66	72	6	92	144	380
UKUPNO	gm	312	332	94	232	170	1140
	um	936	1328	564	928	1020	4776
%		27,4	29,1	8,2	20,4	14,9	100,0

* broj grobnih mjesta u tablici izračunat je približno s mogućim odstupanjem

Postojeća grobna polja

Postojeća grobna polja (oznake GP-1A-1G, GP-1-8) su u potpunosti izgrađena pa je unutar tih površina nije moguće planirati gradnju novih grobnih mjesta, prijedlogom Plana omogućuje se zadržavanje i rekonstrukcija postojećih grobnih mjesta unutar postojećih gabarita.

Novoplanirana grobna polja

Nova grobna polja planirana su prema važećem Pravilniku o grobljima i u skladu s lokalnim uvjetima.

Gdje god je bilo moguće, radi racionalnosti, je planiran dvoredni ukop (grobni redovi su s obje strane grobne staze). Sva polja imaju planirano zelenilo i urbanu opremu.

Mrtvačnica

Mrtvačnica se zadržava, a moguća je njezina rekonstrukcija unutar postojećih gabarita i namjene u skladu s ambijentalnim vrijednostima okolnog prostora i groblja.

Otvoreni oproštajni prostor ispred mrtvačnice

Otvoreni oproštajni prostor je namijenjen oproštajnoj ceremoniji na otvorenom, a omogućuje se njegova rekonstrukcija, te ozelenjavanje i zamjena urbane opreme, sve u skladu sa cjelovitim uređenjem groblja.

Interne prometnice unutar ograde groblja

Unutar ograde groblja planirane su interne prometnice za pristup grobnim poljima i ostalim sadržajima groblja. Nove glavne grobne staze minimalne su širine 3 m, a grobne staze za pristup grobnim mjestima su minimalne širine 1,5 m.

Parkirališta u službi groblja

Za podmirenje potreba za parkiranje osobnih automobila posjetitelja groblja planirano je uređenje postojećeg parkirališta na sjeveru te izvedba novih parkirališta na jugu (spojna ulica) i jugoistoku (uz Ulicu Ante Topića Mimare).

Gospodarsko dvorište

Uz zapadnu ogradu južnog proširenja groblja planirano je gospodarsko dvorište (prostor za odlaganje viška iskopa zemlje, pijeska, prostor odlagališta humusnog otpada – cvijeće, zelenilo i sl., te plastičnog otpada - svijeće) kao otvoreni ograđeni prostor s mogućnošću kolnog pristupa.

Prostor za prateće usluge prodaje

Prostori za građevine pratećih usluga prodaje (prodaja cvijeća, svijeća, opreme i sl.) predviđeni su uz ulaze na groblje.

Koncepcijsko rješenje groblja po segmentima proširenja:

slika 1. Ceremonijalni trg sa mrtvačnicom